

LUD

Jedynе pismo polskie w Brazylii wychodzące dwa razy na tydzień.

Wydawca i Redaktor: Ksiądz Jan Pałka

PRENUMERATA: W Brazylii 10\$000 z góry, 11\$000 z dołu, półroczna 6\$000; za przesyłkę osobną, nie we wspólnych paczkach, dopłaca się 3\$000; w Argentynie 6 pezów; w Europie 3 dolary; w Ameryce Północnej 2\$50 dolary; w Urugwaju 3 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu“: Kurytyba - Aven. Dr. Jayme Reis 115
Adres dla listów: Kurytyba - Caixa Postal 155 - Paraná, Brasil

OGŁOSZENIA drobne do 3 cm. wysokości przez jeden łam: do 3 razy należy przysłać 5\$000. — Ogłoszenia płaci się zawsze z góry, inaczej nie umieszczają się. Ogłoszenia można płacić znaczkami pocztowymi.

„O POVO“ -- Jornal polono bisemanal

Cena numeru 200 reisów

W KURYTYBIE do nabycia w sklepach pp. Domań kiego, Krzyzanowskiego, R. Piekarska - Kubisa w księgarni Dr Rydygiera

Wokoło „Centralnego Związku Polaków w Brazylii“

Różne zdania dają się słyszeć odnośnie do tworzenia nowej centralnej organizacji. Jedni — którzy już od długich lat żyją na gruncie brazylijskim i byli świadkami niejednych daremnych usiłowań skupienia polaków w tej czy innej formie organizacji — odnoszą się do projektu nowej organizacji z pewną rezerwą, nie bardzo dowierzając w jej powodzenie.

Drudzy — którzy raczej wychodzą z punktu obecnych potrzeb i użyteczności podobnej centralnej organizacji, uważają że właśnie obecnie nadszedł najstosowniejszy czas do skupienia się, bo chodzi o powagę polonji brazylijskiej w obec Polski, jak i polskich organizacji zagranicznych, dołączają do tego i korzyści jakie taka centralna organizacja może przynieść samym polakom w w Brazylii.

Niezależnie od poglądów, wszyscy przyznają, że termin zwołania zjazdu przedstawicieli jest za nagły, mało przygotowany. Należy przyznać, że prąd ogólny do skupienia się w centralnej organizacji nurtuje obecnie silniej niż kiedykolwiek, tak w Brazylii jak i w innych krajach.

W sąsiedniej nam Argentynie i Urugwaju, po okresie kłótni i nieporozumienia doszło do utworzenia Federacji Towarzystw i Organizacji Polskich Narodowych.

W Stanach Zjednoczonych Północnej Ameryki, gdzie obok dwóch wielkich organizacji: Zjednoczenia Polskiego Rzymo-Katolickiego i Związku Narodowego istnieje cały szereg pomniejszych towarzystw, utworzono i „Centralę Polsko-Katolickich Organizacji“.

We Francji natomiast gdzie wychodźstwo dochodzi do 800 tysięcy emigrantów, niema dotychczas, ani też nieżnoszą się na utworzenie centralnej organizacji. Towarzystwa katolickie

skupiają się w „Zjednoczeniu Polskich Towarzystw Katolickich“.

Inne towarzystwa o charakterze zawodowym należą do Związku Robotników Polskich.

Tylko polacy w Niemczech skupiają się w jednej centralnej organizacji.

W Brazylii życie organizacyjne przedstawia się następująco: W Paraná istnieje Związek „Oświata“ skupiający przeszło 70 towarzystw, stowarzyszeń i instytucji i 500 członków; tej katolickiej organizacji przeciwstawiła się dawniej „Kultura“ grupująca żywioły akatolickie i radykalne; obecnie „Kultura“ nie istnieje.

Poważną organizacją lokalną jest Związek Polski w Kurytybie, skupiający kilka towarzystw i około 400 członków.

Również od paru lat rozwija się szybko organizacja zawodowa „Zrzeszenie Nauczycielskie“.

W Porto Alegre istnieje „Związek Zrzeszeń Polakich“ stanu Rio Grande do Sul.

Po za tem największymi organizacjami istniejącymi są kilka większych organizacji regionalnych i cały szereg towarzystw po kolonjach.

Dotychczas, żaden ze związków, ni towarzystw nie objął całości potrzeb i wymagań ludności polskiej ani też całej polonji brazylijskiej.

Każdy związek, czy towarzystwo ograniczyło swą działalność, czy to pod względem terytorium działalności, czy też zakresu; a może ograniczało się właśnie dlatego, ponieważ niezmiernie trudną rzeczą jest zorganizować i puścić w ruch taką organizację któraby w warunkach tak mało sprzyjających życiu społecznemu, jakie mamy w Brazylii, mogła swą żywą działalnością objąć całą polonję brazylijską i pod każdym względem.

To też zorganizowanie Centralnego Związku Polaków w

Brazylii wymaga wielkiego zaangażowania, rozważliwego przygotowania Ci bowiem, którzy zarzucają, że organizacje, które już istnieją nie zrobią, że nie mają ludzi poświęcenia że stać bo działają, niech nie ludzają się że skoro powstanie Centralny Związek Polaków w Brazylii w tej chwili znajdują się gotowi ludzie do pracy społecznej i Centralny Związek Polaków będzie działał sprawnie i do brze.

Prawie w każdej kolonji istnieją towarzystwa, które przygotują i przyzwyczajają kolonistów do zrozumienia pracy społecznej, są i Związki towarzystw, skupiające ludzi nieco lepiej wyrobionych społecznie.

Dlatego jeżeli organizatorzy Centralnego Związku Polaków nie chcą się narażać na zawód z powodu nieporozumienia trudności organizowania poczynając od jednostek, niech przedewszystkiem oparą się o Związki towarzystw i towarzystwa, jako o element już zorganizowany.

Jeżeli chodzi o projekt statutu „Centralnego Związku Polaków w Brazylii“ to jest on starannie opracowany.

Nie dostatecznie jednak jasnym jest stosunek nowej organizacji do religii, a zwłaszcza religii w dziedzinie szkolnictwa. Ogromna większość towarzystw stojących na stanowisku katolickim nie może się zadowolnić ogólnym powiedzeniem statutu że „przekonania osobiste członków i ich stosunek do religii będzie uszanowany w każdym wypadku“.

Jeżeli nowa organizacja będzie zamierzała objąć cały kształt wymagań polaków w Brazylii, nie może wykreślać ze swej działalności spraw dotyczących religii, bo przecież cała Polonja Brazylijska jest wyznania katolickiego i dla kolonisty równie ważną rzeczą jest szkoła jak i kościół.

wało społeczeństwo brazylijskie, również wpływ rasy tu byleżej (Indianie), to musimy przyjąć iż pięć ludności brazylijskiej tworzy mieszaniną ras i szczepów i że w rezultacie mieszkający tego kraju nie posiadają, mimo wielu dodatknych cech charakteru, — tejżeż woli i hartu ducha co ludność Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

Prócz powyższych przyczyn powolniejszego niżby się spodziewać należało, rozwoju Brazylii, nie możemy pominąć i przesunięcia środków w produkcji wielu artykułów kolonialnych już to na niekorzyść strefy gorącej wogóle, (rozwoju kukrownictwa buraczanego w Europie) już to w szczególności na niekorzyść Brazylii, wobec rozwoju kolonij zamorskich państw europejskich. Powoduje to wszystko, stałe zmniejszanie się eksportu brazylijskiego. Znane dawniej planacje tytoniu upadają pod wpływem konkurencji tytoniu produkowanego na Bałkanach i w Egipcie. Stany Zjednoczone niezależnie od importu bawełny z Brazylii, tworząc własne plantacje, Europa pokrywa swoje zapotrzebowanie w Indiach a nawet kauczuk

— do niedawna najważniejszy po kawie artykuł eksportu Brazylii, nie może sprostać jakością i ceną kauczukowi z Indji holenderskich.

Mimo powyższych ujemnych obawów zmniejszania się eksportu Brazylii, nie możemy zaprzeczyć, iż olbrzymi ten kraj pełen bogactw naturalnych jest ziemią przyszłości i jako taki stanowi dla nas nie tylko teren dla emigracji, — oczywiście umiejętnie pokierowanej, — ale może się stać poważnym rynkiem zbytu dla polskiego przemysłu. Oczywiście walka z konkurencją na tem polu nie jest i nie będzie łatwą, lecz przemyśl brazylijski w wielu jeszcze działach nie pokrywa zupełnie zapotrzebowania wewnętrznego, wiele gałęzi produkcji wogóle nie istnieje, a pod względem jakości wyrobów, rzadko tylko dorównuje produktom przemysłu europejskiego. To też Polska powinna i może zająć miejsce obok głównych dostawców Brazylii, jakimi są Stany Zjednoczone, Ameryki Środkowej, Anglja i Niemcy, — miejsce należne naszej ekspancji gospodarczej i rozwijającemu się oraz pomyślniej polskiemu przemysłowi.

Władysław Neumann.

WIADOMOŚCI Z POLSKI

Przesłanie rządu polskiego

Wielkie nadzieje pokładano w rządzie uformowanym przez prof. Bartla.

Konieczność uchwalenia budżetu zdawała się zapowiadając że rząd Bartla potrwa długo. Wprawdzie już kilkakrotnie dyskusje nad budżetami poszczególnych ministerstw nastąpiły, ale do końca nieporozumień, ale zdołano ostatecznie uniknąć kryzysu politycznego.

Nie zdołano jednak doprowadzić prace budżetowe do końca przy dyskusji budżetu ministerstwa pracy i opieki społecznej.

Przeciwko ministrowi Pracy postawiono wniosek wyrażenia mu nieufności. Nie pomogły zabiegi posła Dąbskiego, ażeby wniosek wyrażenia nieufności opóźnić, stawiając wniosek ażeby najpierw przesłuchać komisje budżetowe mi-

nisterstwa Pracy i Opieki Społecznej (Przy głosowaniu okazało się, że padło 187 głosów za wyrażeniem ministrowi wotum nieufności, a 120 głosów za nim).

W kłopotcie znalazł się prezes ministrów p. prof. Bartel. Skończyło się na tem, że prezydent ministrów p. prof. Bartel soderlizując się z pułkownikiem Prystorem, podał się wraz całym gabinetem do dymisji.

Upadek gabinetu w chwili, gdy budżet nie jest ukończony, jest niefortunny.

P. Prezydent Rzeczypospolitej podługich naradach powierzył misję utworzenia gabinetu marszałkowi Senatu p. Szymańskiemu.

Pogłoski chodzą, że wysuwano na premierów p. Marszałka Piłsudskiego a także pułkownika Sławka.

Lotnik polski łączy Bałtyk z Morzem Czarnym

Rozwój lotnictwa polskiego w ostatnich latach jest zadziwiający.

Cały kraj krzyżują linje lotnicze łączące ważniejsze miasta polskie.

Polskie lotnictwo bierze także udział w wielkich linjach międzynarodowych łączących poszczególne większe miasta europejskie; dotychczas polskie samoloty kursują na mię-

dzynarodowej linii Warszawa — Katowice (Kraków) — Wiedeń i Warszawa - Bydgoszcz - Gdańsk. Umowa z Rumunją, która w najbliższym czasie przedłożona będzie do ratyfikowania parlamentem Polski i Rumunii, ustala połączenie lotnicze Warszawy przez Lwów — Czerniowce, Galatza i Bukareszt. Wobec tego, że Bukareszt posiada połączenie lot-

Parę uwag dotyczących rozwoju Brazylii na polu ekonomicznym

(Dokończenie)

Co do warunków stworzonych przez społeczeństwo, które objęły w posiadanie obszary dzisiejszej Brazylii, to musimy uprzytomnić sobie fakt iż zarówno Portugalczycy, jak i Hiszpanie, prowadzili nieudolną politykę kolonialną, pod względem gospodarczym ra-

czej rabunkowa, zamykając dostęp do kolonii swych wychodźtwa innych narodowości. Podczas gdy ówczesne kolonie brytyjskie, na obszarze dzisiejszych Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, dotąd były i dla obywateli obecnych to Portugalia za sta-

ba sama liczebnie nie była w możności kolonizować racjonalnie, zajętych przez siebie, olbrzymich obszarów, to też brak rąk do pracy w miarę rozwoju plantacji trzciny cukrowej a później kawy, spowodował masowe sprowadzanie murzynów z Afryki. Jeżeli doliczymy do tych ujemnych warunków, w jakich powsta-

nicze z Konstantynopolem, eksploatowane przez francuskie przedsiębiorstwo C. I. D. N. A. powstanie w ten sposób nowy wielki międzynarodowy szlak lotniczy Gdynia (Gdańsk) — Konstantynopol.

Linja Warszawa — Bukareszt eksploatowana będzie do połowy przez polskie linje lotnicze, do połowy przez rumuńskie. Po uruchomieniu linii najprawdopodobniej w poniedziałki, środy i piątki, latać będą aparaty polskie, we wtorki, czwartki i soboty — rumuńskie.

Połączenie Bałtyku z Morzem Czarnym posiadać będzie duże znaczenie gospodarcze. Dyktans Gdańsk — Konstantynopol, który dzisiaj przebywa pociąg w czasie około 52 godzin, można będzie pokryć w 14 godzinach, czyli trzy razy szybciej. W miesiącach letnich po ugodzeniu rozkładów, pasażer, który o godzinie piątej wystartuje z Gdańska o 8-ej odleci z Warszawy do Bukaresztu, gdzie wylądować około godziny 15-30, poczem o godzinie 20-tej znajdzie się w Konstantynopolu.

W ten sposób w ciągu jednego dnia odbyć będzie można podróż z nad Bałtyku nad Morze Czarne, a po zainstalowaniu oświetlenia nocnych, będzie to możliwe również i w zimie; narazie w miesiącach zimowych podróż będzie trzeba rozłożyć na dwa dni.

Co robi Sejm?

Na posiedzeniu dnia 21-go lutego marszałek sejmu zawitał na początku, że są najwyższy unieważnił wybory do sejmu w okręgu łuckim na Wołyniu. Wskutek tego przestali być posłami: książę Janusz Radziwiłł i żyd. Wacław Wiślicki, obaj ze stronnictwa rządowego; Stefan Wołyniec, Jan Seraduk, E. Serwetnik i Iwan Własowski — ukraiński. Sąd Najwyższy unieważnił również z powodu popełnianych nadużyć wybory do senatu w województwie Wołyńskim. Nowe wybory mają się tam odbyć w maju tego roku.

Następnie w dalszym ciągu roztrząsano sprawę zakupu podkładów dla kolei państwowej. Sejm stara się dowiedzieć, czy skarb państwa polskiego poniósł szkodę i ile stracił przez niesumienne gospodarstwo urzędników przy kupnie podkładów dla kolei. Ostatecznie sejm uchwalił, aby rząd osiągnął winnych do odpowiedzialności za szkodę, wyrażoną w skarbowi państwa.

Sejm odmówił wydania sądom posła Pluty (ze stronnictwa «chłopskiego»), który kiedyś eskarzył jednego proboszcza, że marnuje zapis, przeznaczony na utrzymywanie ubogich starców, i z tego powodu wytoczone mu sprawę. Wydano natomiast sądom (wybranego do sejmu z listy stronnictwa rządowego), posła Bałmagę Oskarżono go o dwukrotne pedalenie i o przywłaszczenie składek kościelnych, a także, że przywłaszczył podatki i pieniądze z kasy gminnej, kiedy był wójtem.

Pozatem uchwalono ustawę o ochronie drobnych dzierżawców rolnych. Ustawa ta chroni dzierżawców przed rozwiązaniem umowy.

Oprócz obrad pełnego sejmu obradowały przez cały tydzień komisje sejmowe Najważniejszą sprawę, bo sprawę zmiany konstytucji, zatwierdziła komisja konstytucyjna. Ostatnio zastanawiano się nad władzą Prezydenta Rzeczypospolitej. Są dwa kierunki. Jedni chcą dać prezydentowi więcej władzy, niż ma obecnie, drudzy

AKADEMJA

ku czci Marszałka Piłsudskiego

W niedzielę dnia 23-go marca b. r. o godzinie 8-mej i pół wieczorem odbędzie się w sali Związku Polskiego uroczysta Akademia z okazji imieniny Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

PROGRAM — I.

- 1) Hymn Narodowy — odegra orkiestra.
- 2) Zagajenie — P. Konsul Rzeź. Polskiej K. Downarowicz.
- 3) a) «Powitanie», b) «Wieniec śpiewu legionowych» — odpiewa chóór Kolegium im. H. Sienkiewicza, pod kierownictwem p. K. Nowaka.
- 4) a) «Mazurek» Fr. Chopina, b) «Volkslieder» Griega — odtańczy zespół uczennic p. Olefi Mikoszewskiej.
- 5) Przemówienie — p. Jan Ficiński.
- 6) Solo na skrzypcach — p. Kaz. Cymbalista.
- 7) a) Śpiew chóralny, b) Deklamacja — Dzieci ze szkoły Sióstr Rodziny Marii.
- 8) «Gdyby rannym słonkiem», St. Moniuszki; b) Preludjum, Fr. Chopina — odegra na skrzypkach zespół uczniów Kolegium imienia H. Sienkiewicza pod kierownictwem p. Wł. Neumana.
- 9) a) «List» — słowa Z. Baykowskiej; muzyka A. F. b) «Porzućona» — słowa Z. Neumana; muzyka Ludw.
- 10) Przemówienie — p. Dr. Jan Grabski.

II.

- 1) «W laśnej ustroni» (obrazek dramatyczny) odegrają panowie: Brenda, Ficiński, Ficiński, Trojan, Wójcikówna.
- 2) «Wale» Chopina — odegra p. Olefi Mikoszewska (fortepjan).
- 3) Koncert na skrzypcach — odegra p. Wład. Neuman; akomp.
- 4) Marsz pierwszej Brygady, b) Mazur Maciek — odpiewa chóór Kolegium im. H. Sienkiewicza, pod kierownictwem p. K. Nowaka.
- 5) Cwiczenia zespołowe — wykonają członkowie Towarzystwa «Junak».
- 6) Wyświetlenie filmu «Obchód dziesięciolecia Niepodległości Polski».
- 7) Marsz pożegnały — odegra orkiestra.

radziby władzy tej nie rozszerzać, gdyż przekazanie więcej władzy prezydentowi osłabia władzę sejmu.

CIEŻKIE POŁOŻENIE POLAKÓW W MAŁOPOLSCE WSCHODNIEJ.

P. premier Bartel przyjął delegację organizacji społeczno narodowych z Małopolski Wschodniej, prowadzoną przez prezesa Polskiego Towarzystwa Opieki nad Kresami, mecenas dra St. Szurlej. Delegacja złożyła p. premierowi memoriał o ciężkim położeniu Polaków w Małopolsce Wschodniej, poruszając sprawy krzywdzących ludność polską stosunków w sądownictwie, szkolnictwie i osadnictwie i domagając się, by władze administracyjne nie utrudniały pracy kulturalnej i społecznej organizacjom polskim.

Wystuchawszy przemówień delegacji, p. premier przyrzekł zająć się sprawami poruszone, przyrzecząc zaznaczyć że poraz pierwszy w ciągu kilkuletnich jego rządów Polacy z Małopolski Wschodniej wysuwają przed nim żądania.

W końcu p. premier wyraził życzenie, by organizacje społeczne Małopolski Wschodniej częściej go informowały o stwierdzonych faktach nadużyć krzywdzących ludność polską.

Z Brazylii

OSTATNI WIADOMY WYNIK WYBORÓW.

Według ostatnich telegramów wynik głosowania przedstawia się następująco:

Julio Prestes	1 027.562
Getulio Vargas	809 307
Vital Soares	1 017.112
João Pessoa	807.062

NOWA LINJA LOTNICZA PO MIEDZY BRAZYLJA A EUROPA

Niemieckie Towarzystwo «Syndikat Kondor», otwiera nową linię lotniczą pomiędzy Brazylią a Europą.

Pierwszy próbnny lot miał odbyć się wczoraj. Aeroplan wyjeżdża z Rio i zawozi pocztę w kilku godzinach na wyspę Fernando de Noronha. Tutaj przedawaduje się pocztę na oczekujący okręt, który odwozi ją do Lizbony. W Lizbonie zabierają pocztę aeroplany i przewożą ją do Niemiec.

W ten sposób listy z Brazylii przesyłane pocztą lotniczą dochodzą do Niemiec w 8 dniach.

Paraná. TRAGEDJA W PRUDEN TOPOLIS.

Zdawało się, że ostre wystąpienia, które miały miejsce w Prudentopolis zostały załagodzone.

To też bardzo przynębiające wrażenie wywarła wieść o nowym morderstwie na tle politycznym.

Ofiarą padł aljancista Dr. Sagi Naked. Został on zastrzelony przez delegata policji, Pedro Pierre de Oliveira. Również zostało kilku rannych.

P. prezydent Stanu Parany wskutek tych zająć usunął Pedro Pierre de Oliveira z urzędu i zamianował nowego delegata.

KURYTYBA NAGŁY POŻAR.

W nocy z czwartku na piątek wybuchł pożar w domu przy ulicy 15 de Novembro, w którym to domu mieści się «Café Paraná Gaucho». Pożar, który wkrótce przybrał groźne rozmiary ugasiła z trudem straż ogniowa.

NOWY PRYZRĄDY DLA STRAŻY OGNIOWEJ

W ubiegły czwartek w gmachu «Corpo de Bombeiros» w obecności: przedstawicieli p. prezydenta, J. E. ks. Arcybiskupa Bragi i sekretarza Spraw Wewnętrznych, szefa policji i wielu dostojników odbyło się otwarcie sal z nowymi maszynami strażniczymi.

Cwiczenia strażników oraz pokazy najnowszych maszyn do gaszenia ognia stwierdziły, że kurytybska straż ogniowa stoi na wysokim poziomie.

ZŁODZIEJE USILOWALI OKRAŚĆ KRAŚC FABRYKĘ P. LACHOWSKIEGO.

W nocy z wtorku na środek trzech bandytów usiłowało okraść fabrykę cukierków znanego przemysłowca polskiego p. Franciszka Lachowskiego.

Złodzieje obrali dobrą chwilę, bo właśnie od kilku dni p. Lachowski przebywał w «interjorze».

Mimo to jednak złodziejskie plany pokrzyżował bandytem, jeden z urzędników fabryki, który postyszawszy podejrzane szmerzy zawiadomił prędko policję, która w tej chwili przybyła. Złodzieje skoro spostrzegli iż są odkryci, nie chcąc mieć nic do czynienia z policją, drapnęli

NAPADY, ZABÓJSTWA I KRADZIEŻE.

Od kilku dni panuje poprostu zaraza rozmaitych napadów i

złodziejstw, które mocna niepokoją ludność

Po niewyśledzonym dotąd napadzie na ul. Rio Branco, następnie napadzie na dom João de Lara i w. Portão, przybywają nowe

W ubiegły wtorek w południe, na najliczniej uczęszczanej ulicy Quinze w składzie kapeluszy «Kosmos» dwóch osobników Waldemar Lima i Aristides Moura skradli przy oglądaniu towarów dwie koszule.

Właściciel sklepu zauważył kradzież i wyszedł za złodziejami na ulicę, ażeby tam zaważać pomocy policjanta.

Również dokonano napadu w tych dniach na mieszkanie p. Brazillino Bittencourt przy ulicy São Francisco nr. 14.

Złodzieje mogli operować w nim tem śmielej, ponieważ p. Bittencourt czwał tej nocy przy chorej małżonce w klinice p. Dr. Ruedygera.

Na szczęście sąsiadka zauważyła napad i wyszczynając alarm zmusiła bandytów do ucieczki.

Obec bandytów czujących na wielkie łupy, grasują po Kurytybie mali złodziejaskowie, którzy zadawaniają się drobnymi kradzieżami.

Ostatnio jeden z murarzy powracając nocą do domu, niósł pod pachą dwa bochenki chleba.

Przechodząc koło Caixa d'Agua napadło na niego trzech osobników, którzy rzucili się na murarza i zabrali mu oba bochenki.

Podobnie jacyś bandyci napadli i obrabowali jednego kolonistę, który powracał z miasta do domu.

FEDERALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI.

Dnia 11 b. m. została przeniesiona Federalna Kasa Oszczędności do gmachu przy ulicy Marechal Deodoro n. 6 w Kurytybie

São Paulo.

UROCZYSTOŚCI POLSKIE W DZIEŃ IMIENIN MARSZAŁKA PIŁSUDSKIEGO.

Kolonja polska w S. Paulo niezwykłe uroczyste obchodziła imieniny Marszałka Józefa Piłsudskiego.

W uroczystościach wziął udział p. minister Dr. Tadeusz Grabowski, poseł Polski w Brazylii.

Rano odbyło się uroczyste na bożeństwo w kościele Św. Cecylii na którym byli obecni oprócz p. ministra Grabowskiego także przedstawiciele prezydenta Stanu i członków rządu.

Wieczorem w sali «Circolo Italiano» odbył się koncert i przemówienia.

W obydwóch uroczystościach brała bardzo liczną udział cała kolonja polska z miasta S. Paulo i okolicy.

Rio de Janeiro. GWALTOWNE BURZE SZALAŁY.

W ubiegłą środę szalała w Rio de Janeiro i okolicy gwałtowna burza. Wiatry porzywały druty telefoniczne połamały drzewa, a nawet porzywały dachy. Ulewne deszcze wyrządziły znaczne szkody.

Rio Grande do Sul. NOWE LINJE LOTNICZE.

Wkrótce otwarta zostanie nowa linja lotnicza dla podróżnych z Porto Alegre — Cachoeira — Santa Maria — Urugayana. Komunikacja lotnicza skróci czas podróży z 48 godzin na 4 godziny. To jest prawdziwy postęp, zaoszczędzić 40 godzin czasu.

Telegramy

— Prezydent Rzeczypospolitej powierzył misję utworzenia nowego rządu marszałkowi Senatu prof. Julianowi Szymańskiemu.

— W Warszawie, rząd polski

Ważne dla Czytelników z Kurytyby!

Dla większej wygody Czytelników «Ludu» i «Przyjaciela Rodziny» powierzyliśmy sciąganie prenumerat obydwu tych pism w Kurytybie p. Janowi Szaniawskiemu, który będzie zbierał prenumeraty, przechodząc do miejsca zamieszkania Czytelników.

Niezależnie od tego, każdy Czytelnik, tak jak dawniej, może opłacić prenumeratę w Administracji «Ludu» codziennie od 8-mej do 11-tej godziny rano i od 1-szej do 5-tej godziny wieczorem.

ADMINISTRACJA.

podpisał traktat polsko-niemiecki w sprawie likwidacji wszystkich pretensyj pomiędzy Polską i Niemcami.

Niemieccy ministrowie Müller i Guerrard przedstawili prezydentowi Hindenburgowi traktat polsko-niemiecki, stwierdzając, że traktat ten nie jest przeciwny konstytucji, ponieważ już został przyjęty przez Reichstag, a teraz winien być zatwierdzony przez prezydenta Niemiec. Marszałek Hindenburg oświadczył iż musi mieć czas do namysłu.

Jeżeli Hindenburg odmówił zatwierdzenia, traktat musiałby być poddany narodowemu plebiscytowi.

W Rzymie katolicy urządzili manifestację przeciwko przesładowaniu religii przez bolszewików.

Niemiecki «Reichstag» zatwierdził nowe prawo ochrony republiki.

Zwłoki zmarłego w Paryżu Primo de Riveri zostały przewiezione do Madrytu.

W Moskwie bolszewicy zamknęli 11 kościołów a w okolicy 56.

Iskierki z całego świata.

W Albanji wprowadzono walutę włoską.

Kolonja amerykańska w Paryżu obchodziła uroczystości 198-mo rocznicę narodzin Jerzego Waszyngtona a bohatera i wodza w wojnie o wyzwolenie z jarzma angielskiego i twórcy Stanów Zjednoczonych.

Z Warszawy donoszą, że na czarnej giełdzie żydowskiej i wśród ludzi, którzy za oszczędzone pieniądze skupowali dolary, panuje wielki popłoch z powodu ujawnienia, że bolszewicy rozprzedały dużo fałszywych dolarów. W skarbcu «Banku Polskiego» fałszywych dolarów nie ma.

W Argentynie Petre Candiotti przeplynał 490 kilometrów w 63 godzinach i 54 minutach.

Dyktator Turcji Kemal Pasza ma ożenić się z siostrą ekskróla afgańskiego Amanullaha, którego prosił, aby przeprowadził badania, celem nawiązania stosunków ekonomicznych pomiędzy krajami muzułmańskimi.

Angielski oficer saperów Hawkens został zamordowany w Indjach.

Gdy był prezydent Stanów Zjednoczonych Coolidge przybył do Los Angeles (Kalifornia) otrzymał mnóstwo listów z pogroźkami i dwa ładowne rewolwery.

W Kanadzie jako pierwszą kobietę obrano senatorem matkę 8 ga dzieci.

„Oświata” OTRZYMAŁA NOWY TRANSPORT KSIĄZEK:

Marczyński, Ozarna Pani	83000
H. Mulsiek, Trędowata	83500
Odynat Michorowski, nowe wydanie	50000
Goffinego, wykład ewangelji i lekcji na niedziele i święta	163000
Goffinego, wykład ewangelji i lekcji, format mały	108000
Gąsiorowski, Droga do poznania Boga, 2 tomy	153000
Bolesna matka Pana Jezusa, według opowiadań Kolumby Emmerich	48500
Kwiaćek Stefani, Książka do naobczystwa	48500

zerek Fr. Chopina,
p. Oleńki Mikoszew
wienie — p. Jan Fi
skrzypcach — p.
w chóralny, b) Dekl

y rannym słonkiem,
egra na skrzypcach z
od kierownictwem p.
t — słowa Z. Bayko
czuona — słowa Z.
ówienie — p. Dr. Ja

I
nej ustroni (obrazek
ka, Fieński, Trojan,
Chopina — odegra
st na skrzypcach — o
pierwszej Brygady,
H. Sienkiewicza, pod
nia zespołowe — w

etlenie filmu «Obchód
pożegnalny — odegra

dy tej nie rozsze-
przekazanie więcej
zydentowi osłabia
u.

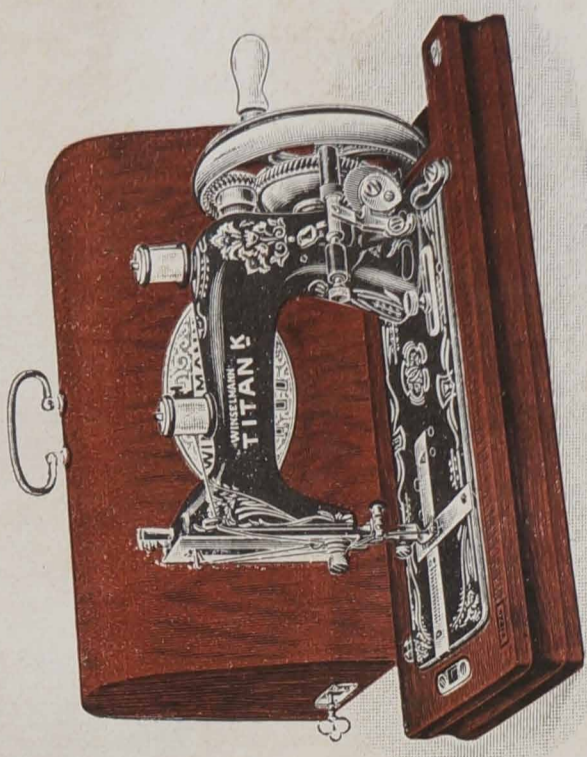
**DŁOŻENIE POLA
MAŁOPOLSCE
HODNIEJ.**

er Bartel przyjął
rganizacji społecz-
wych z Małopolski
prowadzoną przez
kiego Towarzystwa
Kresami, mecena-
Szurleja. Delegacja
remjerowi memor-
m położeniu Pola-
polsce Wschodniej,
sprawy krzywdzą-
ść polską, stosun-
downictwie, szkol-
adnictwie i dema-
oy władze admini-
ie utrudniały pra-
ej i społecznej or-
polskim.

wszy przemówień
premier przyrzekł
awami poruszone-
m zaznaczył, że po-
zy w ciągu kilku-
rządów Polacy z
Wschodniej wysu-
nim żądania.

p. premier wyra-
e, by organizacje
Małopolski Wschod-
j go informowały
nych faktach na-
wdzających ludność

Chopina — odtańczył rów dwie koszule.

TITAN K ze skrzynką do zamknięcia

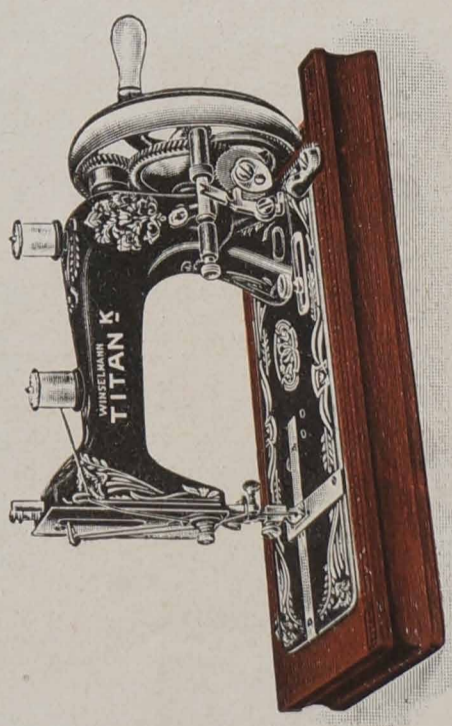
Code: Kamit

Rozległość: 10×18 cm

Netto 8.500 kg. Brutto 13.400 kg. 0.038 cbm.

Souza Araujo & Cia. - Curityba

R. Issberner & Cia. - „

TITAN K bez skrzynki do zamknięcia

Code: Kaone

Rozległość: 10×18 cm

Netto 7.200 kg. Brutto 10.800 kg. 0.026 cbm.

Casa Crystal -- Casa Porcellana

Casa Vermelha -- Casa Alumínio

Alfredo Osternack - Ponta Grossa

A venda nas seguintes

casas:

im. H. Sienkiewicza, p. Oleński Mikoszewski
wienie — p. Jan Ficiński
skrzypcach — p. K.
w chóralny, b) Deklar

y rannym słonkiem,
egra na skrzypcach ze
od kierownictwem p. V
[— słowa Z. Baykow
zyczna — słowa Z. N
ówienie — p. Dr. Jan

II.
nej ustroni (obrazek
ka, Fieński, Trojan, W
Chopina — odegra p.
t na skrzypcach — od
pierwszej Brygady, b)
H. Sienkiewicza, pod k
nia zespołowe — wy

atlenie filmu «Obchód dz
pożegnalny — odegra

dy tej nie rozsze-
przekazanie więcej
zydentowi osłabia
u.

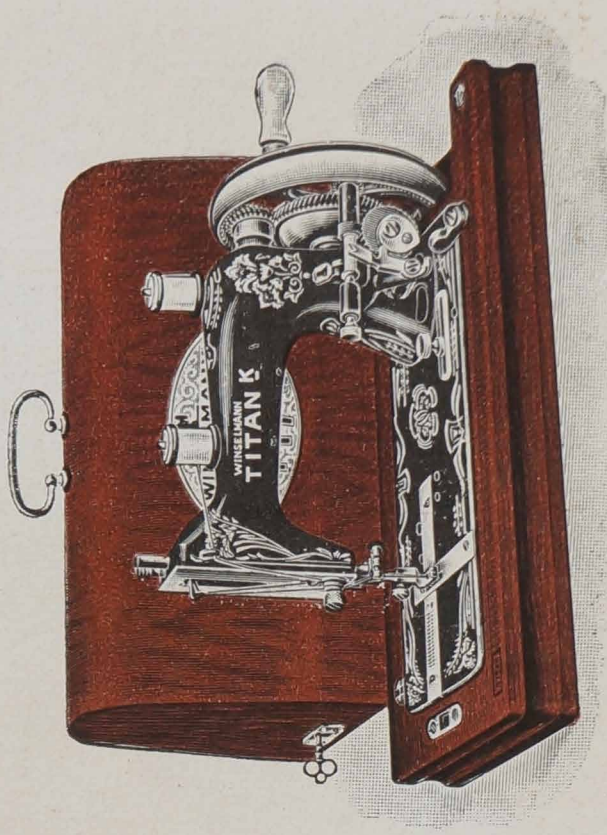
WŁOŻENIE POLA- MAŁOPOLSCE Wschodniej.

or Bartel przyjął
organizacji społecz-
nych z Małopolski
prowadzoną przez
kiego Towarzystwa
Kresami, mecena-
Bzurleja. Delegacja
remjerowi memor-
m położeniu Pola-
polsce Wschodniej,
sprawy krzywdzą-
ść polską, stosun-
downictwie, szkol-
adnictwie i doma-
by władze admini-
ie utrudniały pra-
tej i społecznej or-
polskim.

wszy przemówień
premier przyrzekł
awami poruszone-
n zaznaczył, że po-
zy w ciągu kilku-
rządów Polacy z
Wschodniej wysu-
nim żądania.

p. premier wyra-
e, by organizacje
Małopolski Wschod-
j go informowały
nych faktach na-
wdzających ludność

TITANIK

Główne właściwości i cechy Titana są między innymi, następujące:

- Zupełnie poziomy fundament.
- Okrągła forma głowy o pięknej linii.
- Duża rozległość.
- Doskonele olakierowanie z gustownymi ozdobami.
- Wyborne drzewo o wielkiej twardości i piękności.
- Twardy, ściśle szlifowany trzonek do igły, szlifowane wałki i pociski.
- Nie do złamania koła czołowe o bezwzględnie cichym chodzie.
- Całkowita wymiana części.

**Troskliwe opakowanie zapobiega przykrym szkodom,
wynikające przy transporcie.**

